

HANDLINGSPROGRAM

2020 – 2024

Arbeiderbevegelsens Rus- og Sosialpolitiske Forbund (AEF)

Arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske forbund (AEF)
Strandgata 9, 1724 Sarpsborg
47 45 55 32

post@arbef.no
arbef.no

VISJON

I 2030 skal Arbeiderbevegelsens Rus- og Sosialpolitiske Forbund ha medlemmer og lag i alle landets fylker. Minimum 3000 enkelt- og familiemedlemmer og 250 kollektive enheter.

Forbundet skal ha egne ungdomslag/kontakter i alle landsdeler og et godt samarbeid med AUF.

Arbeidet i forbundet skal preges av et aktivt ruspolitisk arbeid med flere praktiske tiltak/prosjekter.

AEF skal være synlig som arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske forbund både overfor AUF – Arbeiderpartiet – LO og Framfylkingen, og få gjennomslag i den politiske prosessen.

Samarbeid med alle organisasjoner i arbeiderbevegelsen skal stå sentralt i vårt arbeid.

HANDLINGSPROGRAM 2020 - 2024

INNLEDNING

Arbeiderbevegelsens Rus- og Sosialpolitiske Forbund (AEF) er en sosial- og edruskapspolitisk organisasjon. I samarbeid med den faglige- og politiske arbeiderbevegelse for øvrig, vil vi arbeide aktivt for å styrke enkeltmenneskets sosiale muligheter og rettigheter. Vi forventer at en samlet arbeiderbevegelse har et bevisst forhold til rusproblematikken i samfunnet.

AEF bygger virksomheten på arbeiderbevegelsens idealer: Lik rett for alle til å utvikle sine muligheter, lik rett til sosial trygghet og lik rett til å være med på å forme framtida for seg selv og sine barn.

AEF's hovedoppgave er å styrke samfunnssolidariteten overfor mennesker som på grunn av sosiale, fysiske eller psykiske funksjonshemninger har fått redusert sine muligheter for sosial utvikling. Rusavhengighet rammer direkte og indirekte alle aldersgrupper i samfunnet.

AEF ønsker å bidra til folkeopplysning basert på de faktiske forhold vedrørende tilgang på rusmidler i befolkningen.

AEF vil vise solidaritet med det enkelte menneske som rammes av avhengighet av alkohol og andre rusmidler.

Vi vil jobbe forebyggende og helsefremmende etter føre var prinsippet.

GRUNNSYN

Etter vårt sosialpolitiske grunnsyn må arbeidet med å styrke stillingen for enkeltgrupper og enkeltmennesker som er blitt satt utenfor det sosiale sikkerhetsnett, gis prioritet framfor å bedre den generelle økonomiske standard for grupper som allerede har en høy levestandard.

Like sosiale rettigheter forutsetter:

- Et velutbygd offentlig trygdesystem
- Minsteinntektsgaranti for alle i samfunnet
- Rett til arbeid også for alle som har reduserte arbeidsevner på grunn av sosiale, fysiske eller psykiske problemer.
- Lik rett til god medisinsk- og sosial behandling på høyt nivå uavhengig av om behandlingsbehovet skyldes fysiske eller psykiske problemer, skader eller funksjonshemninger.

AEF vil at de ressurser samfunnet kan bruke til helse- og sosialformål skal fordeles i forhold til behov for hjelp og ikke i forhold til den enkeltes økonomiske muligheter.

AEF har utviklet en aktiv solidarisk holdning til mennesker som har sosiale, psykiske eller fysiske problemer. Vi vil samarbeide med organisasjoner som aktivt arbeider for en styrking av solidaritetsånden i samfunnet.

AEF vil fremme våre mål gjennom politisk arbeid og praktiske handlinger. Vi ønsker å samle alle som er enige i våre politiske mål og vårt grunnsyn i vår organisasjon uten å knytte andre betingelser til aktiviteten.

AEF vil samarbeide aktivt med den øvrige arbeiderbevegelse og andre organisasjoner i løsningen av våre oppgaver. Vi ser det også som en viktig oppgave å påvirke den politiske og faglige arbeiderbevegelse til økt innsats for de sosialpolitiske oppgavene som forbundet satser på å bidra til løsning av. Det bør være et mål at AEF-lagene blir lokale senter for et bredt og aktivt sosialt arbeid og engasjement. At vi tør å være medmennesker.

AEF vil samarbeide med stat, kommuner og fylkeskommuner for å gjennomføre praktiske tiltak for å hindre rusmiddelskader og støtte opp om tiltak for rusmiddelavhengige, deres familier og grupper med andre særskilte problemer.

VISJON OG VIRKSOMHETSIDE 2020 – 2024

Et sterkt og landsdekkende AEF som har betydning i samfunnet.

AEF vil drive aktivt sosialt arbeid for utsatte grupper gjennom praktisk politikk.

AEF ønsker at vår organisasjon skal være et trygt og rusfritt miljø hvor enkeltmennesker som selv har egne erfaringer med rusproblem kan la egen erfaring komme andre til gode.

AEF er arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske organisasjon.

AEF arbeider for forebygging og en reduksjon av de skader og problemer som følger av alkohol og andre rusmidler.

AEF ønsker å påvirke politiske beslutninger, gjennom å arbeide internt i arbeiderbevegelsen og i samfunnet, og være synlig i utadvendte aksjoner og praktiske tiltak.

AEF skal bidra til å fremme selvhjelpstankegangen, nasjonalt og internasjonalt, som en ressurs både for enkeltmenneske og samfunn. Selvhjelp bidrar til å forhindre sosial ekskludering. Selvhjelp handler om kjærlighet, solidaritet og selvrespekt.

AEF vil i lokalsamfunnet arbeide for et aktivt samarbeid mellom kommunene, skole og arbeidslivet for å gjøre det lettere for innvandrere å bli integrert i lokalsamfunnet og slik motvirke blant annet barnefattigdom.

AEF's hovedslagord er **Aktiv som medmenneske**

PRIORITERTE OPPGAVER FOR KOMMENDE PERIODE:

Forbundet vil fortsatt prioritere arbeidet med 4 A-er:

- * **AKTIV FOR BARN, UNGE OG ELDRE**
- * **AKTIV FOR EN GOD OG ANSVARLIG RUSPOLITIKK**
- * **AKTIV FOR RUSFRIE SONER**
- * **AKTIV MOT LEGALISERING AV NARKOTISKE RUSMIDLER**

HOVEDMÅL FOR AEF 2020 – 2024 er:

- Å bli mer synlige som rus- og sosialpolitisk organisasjon.
- Å øke samarbeidet med den øvrige arbeiderbevegelsen i rus- og sosialpolitiske spørsmål.
- Å jobbe aktivt mot enhver form for legalisering av narkotiske rusmidler.

- Å skape en aktiv og framtidsrettet organisasjon på alle plan med engasjerte medlemmer.

Vi trenger både støttemedlemmer og aktive medlemmer i lokalmiljøene.

AEF's POLITISKE HOVEDOPPGAVER perioden 2020-2024 vil bestå i:

- Å arbeide med gjennomføring av vårt handlingsprogram.
- Å jobbe aktivt mot enhver form for legalisering av narkotiske rusmidler.
- Å være engasjert i dagsaktuelle sosialpolitiske saker som det er viktig at vi lar oss høre i.
- Å skaffe informasjon om holdninger og politiske initiativ i andre europeiske land til alkohol og rus.

AEF ønsker å styrke samfunnspolitiske oppgaver som folkeopplysning og folkehelse, ettersom dette kan redusere alkohol- og narkotikaforbruket.

AKTIV FOR BARN OG UNGE

Barn trenger trygghet i hverdagen. De fleste barn og unge har en trygg barndom og en trygg oppvekst. Men dessverre er ikke virkeligheten slik for alle barn. Foreldre har dårlig tid, dårlig råd og dårlig samvittighet. Det er sånn hverdagen er, og de aller fleste barn takler dette. Men så har vi disse som faller utenom, det er skremmende å se at stadig flere barn opplever sosial og/eller mental nød. Tall viser at antall barn som lever under sviktende omsorg stadig øker og det er grunn til bekymring. Det trygge lokalsamfunnet og miljøet barna lever i brytes ned mer og mer.

Vi vet også at titusener av barn lever i en familie hvor en eller begge foreldre misbruker alkohol og/eller andre rusmidler.

Til den dystre virkeligheten hører mishandling, incest og seksuelle overgrep, et stigende antall selvmord, flere gatebarn i de større byene og svært mange unge som sliter med spiseforstyrrelser og psykiske problemer. Rusproblemer er en del av hverdagen for mange av de barna som vokser opp.

Arbeiderbevegelsens Rus- og Sosialpolitiske Forbund vil ta del i kampen for at barn skal kunne få en likeverdig oppvekst. Dette vil vi gjøre ved å delta i en aktiv samfunnsdebatt, som ikke bare er utformet i ord, men også omsatt i handling i våre lokale lag. Vi vil være en aktiv aktør i dette arbeidet.

AEF er bekymret for de barna og de ungdommene som ruser seg på diverse spill på internett, og som kommer inn i en transe. På dette området må det også satses mye på forebyggende arbeid.

Å spille dataspill på nettet eller å diskutere med andre, er ikke i seg selv noe problem. Det kan være både utviklende og kontaktskapende. Problemet med avhengigheten er at enkelte gir opp alt sosialt liv, slutter å jobbe, går ikke på skolen, glemmer å spise, og forsaker venner og familie til fordel for spillet. Isolasjon, sosial angst, depresjon, generell nervøsitet og panikk er noen av følgene.

Ifølge en studie gjennomført av psykolog og doktorgradsstipendiat Agneta Johansson og professor Gunnar Göttestam, er en av fem norske ungdommer allerede nettavhengige eller i fare for å bli det.

Å bruke tid på å spille dataspill eller å surfe på nettet er ikke i seg selv farlig. Det kan som nevnt være både hyggelig, utviklende og avslappende. Problemet er, som med så mye annet, når det blir for mye av det.

I et samfunn hvor multimedia blir en stadig viktigere del av hverdagen, bør man være oppmerksomme på hvor mye tid man bruker på nettet eller med nettbaserte spill, slik at det ikke til blir en altomfattende interesse som sluker hele livet.

I den siste internasjonale oppdateringen av WHO's liste over psykiske lidelser er «Gaming disorder» kategorisert som en egen lidelse. WHO mener at dette vil bidra til at verdens land gjør mer for å identifisere problemet, slik at det bidrar til bedre folkehelse. (2018)

Spilleproblemer kan skyldes alt fra arvelig disponering for avhengighet, mangel på sosial tilpasning, ønske om flukt fra problemer, risikosøking, oppvekstvilkår og holdning til spill. Likevel er spillere i seg selv bygget opp slik at de kan utløse avhengighet, de er stimulerende og kan utløse en rusfølelse.

AEF vil gå inn for at det settes av midler til forskning på hvordan spillavhengighet kan stoppes blant barn og unge.

Det er skremmende å se hvordan køene vokser med tanke på barn og unge som har sterkt behov for poliklinisk behandling ved Barne- og Ungdomspsykiatrisk Poliklinikk. Vi vet at rus og psykiske lidelser henger tett sammen. Her må det ansettes langt flere spesialister enn det er i dag, slik at køene kan reduseres.

AEF krever at minimum 1 % av spilleomsetningen avsettes til forebyggende arbeid og behandlingstiltak for spilleavhengighet.

AEF ser det som viktig at barns oppvekst settes på det politiske sakskartet slik at blant annet hjelpeapparatet i kommunene blir godt utbygd. Det er uakseptabelt at kommuner ikke kan tilby de tjenester de er forpliktet til fordi det er ressursmangel og mangel på fagfolk.

AEF ser det som svært viktig at barnevernet blir styrket og at tverrfaglig samarbeid lettere kommer til syne når barn og deres familier trenger hjelp.

Det må innføres skikkelige kontroll- og tilsynsordninger for private barnevernstiltak. **AEF** vil fremme forslag om at det innføres et system med faste kvalitetsmålinger på alle slike tiltak.

AEF vil jobbe for at alle kommuner oppretter oppvekstetater og sørger for å velge en barnetalsmann som ivaretar alle saksområder.

Vedkommende må inneha bred innsikt og være en del av rådmannens stab. Det anbefales også at det i tillegg velges en politiker som får et spesielt barneansvar.

AEF krever en lovendring i barnevernet. Vi krever at barnevernet bør ha en lovfestet plikt med å følge opp barnevernsbarn mellom 18 - 23 år. Etter lov fra 1998, får de oppfølging om de samtykker til ettervern.

Siste rapport fra forskningsinstituttet NOVA gjorde, publisert i april 2008 viser at en tredjedel av klientene klarer seg relativt bra med tanke på jobb og utdanning. Hverken «en tredjedel» eller «relativt bra» er godt nok.

Det frivillige organisasjonslivet gjør en betydelig innsats i de fleste lokalmiljøer. **AEF** vil være pådriver for at kommunene verdsetter denne innsatsen i langt større grad enn det som ofte er tilfellet i dag. Det er viktig at aktivitetstilbudet for barn og unge i det enkelte nærmiljø blir bredest mulig. Mangfold er viktig.

Drift av ungdomsklubber er en klar kommunal oppgave, slik at flest mulig barn og unge kan nyte godt av et meningsfylt fritidstilbud.

I mange lokalmiljøer gjøres det en betydelig innsats fra voksne mennesker som går natteravn. For at dette skal bli vellykket, og ikke som i dag kun bygge på ildsjeler, er det nødvendig at kommunen tar et koordineringsansvar. **AEF** vil oppfordre til at dette gjøres enda flere steder enn i dag, og våre lokallag kan i mange tilfeller bidra aktivt ved å delta.

AEF vil:

- Drive politisk påvirkning for at barn og unge fra rusbelastede hjem skal få de hjelpetilbud de har krav på etter loven.
- Samarbeide med Framfylkingen i arbeidet for barn og unge.
- Fortsette arbeidet med leirene for barn, ungdom og enslige forsørgere med barn gjennom Ferieklubben for barn og ungdom.
- Jobbe for at minimum 1% av spilleomsetningen settes av til forebyggende arbeid og behandling av spilleavhengighet.
- Arbeide aktivt for å få gjennomslag for våre politiske standpunkt når det gjelder barn og unge.

FERIEKLUBBEN FOR BARN OG UNGDOM

Arbeiderbevegelsens rus- og sosialpolitiske forbund har arrangert leir for vanskeligstilte siden 1972. Barneleire 6-12 år og Ungdomsleirer 13-17 år. AEF har satset på leirer for enslige forsørgere med barn i alle aldre de siste årene. Dette er en gruppe vi vil satse mer på i årene som kommer. Da AEF fikk fattigdomsmidler i 2015, så vi økende interesse for leirene våre og med denne støtten vil vi klare å gjøre mer for barn og unge som ikke har det så enkelt i hverdagen, og for enslige forsørgere som ikke har økonomi til å gi barna sine den ferien de fortjener.

Målet vårt er barneleire, ungdomsleirer og leir for enslige forsørgere med barn i alle aldre.

AKTIV FOR ELDRE

AEF startet i 2014 et forprosjekt på eldre og rus og i 2015 videreførte vi prosjektet. Vi har siden 2013 hatt et nært samarbeid med Pensjonistforbundet om behovet for et slikt prosjekt. Det trengs en bevisstgjøring både hos eldre selv og helsearbeidere som jobber med eldre om konsekvensen av rusbruk, både alene og sammen med nødvendige medikamenter som denne aldersgruppen er store forbrukere av.

AEF har hatt stor suksess med besøk i pensjonistforeninger der vi har hatt foredrag om eldre, alkohol, rus og legemidler. Dagskonferanser med temaet har også vært populært, og vi ser for oss en økning i årene som kommer. Både helsepersonell, skole-elever, etterutdanning, lærere og pensjonister selv har gitt oss positive tilbakemeldinger på jobben vi har gjort rundt om i landet.

AEF har som mål å:

- Drive målrettet informasjonsarbeid mot de eldre selv og helsevesenet.
- Øke bevisstgjøringen rundt rus i overgangsfasen mellom yrkesliv og pensjonisttilværelse.
- Sette temaet på dagsorden i media m.m.
- Utarbeide studiemateriell til bruk i pensjonistforeninger o.l.
- Se på mulighetene for å utvide samarbeidet til flere organisasjoner, bl.a. AKAN som vi er i forberedende møter med.
- Få til et samarbeid med 2-3 LO-forbund i forhold til overgangen mellom yrkesaktivt liv og pensjonisttilværelse.

AKTIV FOR EN GOD OG ANSVARLIG RUSPOLITIKK

AEF's utgangspunkt når det gjelder holdningsskapende og forebyggende arbeid, er en erkjennelse av at vi ikke kan behandle oss bort fra rusmiddelproblemene. Vi vil styrke individet og har som mål å fremme en edruelig livsstil. AEF ønsker dermed ikke å fremstå som en ren avholdsorganisasjon.

AEF ser det som vår oppgave å bidra til det forebyggende arbeidet i kommunene, samt delta i holdningsskapende arbeid gjennom å informere om vår virksomhet. Vi mener de frivillige organisasjonene er en svært viktig del i samfunnet. Her skapes fellesskap, holdninger, kunnskap og sosialt nettverk. De frivillige organisasjonene besitter ofte mye kunnskap som bør tas vare på innen flere områder. Det bør arbeides for å forbedre de frivillige organisasjonenes arbeidsvilkår.

AEF ønsker å påvirke de politiske myndigheter lokalt, sentralt og regionalt for å oppnå dette.

Arbeiderbevegelsens Rus- og Sosialpolitiske Forbund ser alvorlig på utbredelsen av rusmiddelbruk blant unge. Gjennomsnittsalderen for alkoholdebut er, og har en stund vært på rundt 16 år. Det vil si at veldig mange av de som drikker alkoholholdige drikker debuterer med alkohol mens de går på videregående skole. AEF frykter også at bruken av sterkere, ulovlige rusmidler er et stadig økende problem blant unge i videregående skolealder. AEF tror at rusfrie festivaler, arrangement og andre rusfrie møteplasser for unge er et viktig tiltak.

En økende satsing på forebygging blant barn og unge er helt vesentlig for å møte problemet tidlig.

Russetiden er en særnorsk avslutning på skolegangen. Statistikkene viser at unge drikker mindre og mindre, men det er dessverre en økning i bruk av ulovlige rusmidler, også i russetiden. Såkalt partydop og voldtektsdop står bak mange overskrifter i mai-måned. Det er også et økende problem at mindreårige er med på russefester. Noen betaler sågar for å bli med på russebussefester. Her har foreldrene et overordnet ansvar.

Vi ser også at pengebruken i russetiden øker forskjellene mellom de unge og skaper ekskludering og utenforskap i russemiljøet. En stadig økt pengebruk skaper et skille mellom de ressurssterke og mindre ressurssterke avgangselevne.

AEF ønsker et samarbeid med AUF sentralt med forebyggende rusarbeid og problematikk i russetiden.

Videre må det forebyggende arbeidet komme inn som en obligatorisk del i skolen. Vi ønsker at undervisningen i rusfag skal gi en mer realistisk avspeiling også av de mellommenneskelige tragedier som kan bli resultatet av foreldres og ungdommens eget bruk og misbruk av rusmidler.

Bruk av unge mennesker til å informere, etter prinsippet ung hjelper ung, er ofte den beste måten å nå elevene på.

Et tverrfaglig samarbeid mellom for eksempel skole og barnevern/sosialkontor, vil kunne ha den nødvendige kompetansen for å gi et tilfredsstillende tilbud om undervisning om rusproblemer. Rammene for et slikt arbeid bør fastlegges i en egen kommunal plan for forebyggende arbeid. Planen bør i tillegg inneholde en strategi for å samle og nyttiggjøre seg av andre instanser, organisasjoner og næringslivet. Dette for at man skal kunne iverksette tiltak overfor barn man ser har, eller vil få, problemer.

I videregående opplæring vil AEF foreslå at det innføres et AKAN opplegg med elever støttet av en kontaktlærer.

Vi vet også at når det gjelder videregående opplæring så er den store prosenten som velger å avbryte utdanningen/dropper ut, et stort problem. Her må det settes inn tiltakskjeder hvor kommune og fylkeskommune samarbeider til beste for den enkelte elev. Målet må være at flest mulig fullfører videregående med studiekompetanse, fagbrev eller kompetanse på lavere nivå.

Smugling og hjemmebrenning er to områder det må settes i gang en større innsats mot. Informasjon om farene og konsekvensene ved smugling og hjemmebrenning må gjøres bedre kjent. Avgiftspolitikken – og dermed prisnivået på alkohol – må vurderes opp mot de problemene som smugling og hjemmebrenning medfører, samtidig som det er en klar smertegrense på monopolets prisnivå.

Det er viktig å utvikle lokalsamfunn med gode og trygge oppvekstvilkår. Et viktig virkemiddel her er at alle kommuner utvikler helhetlige ruspolitiske planer. AEF vil være en aktiv pådriver for at dette skjer.

Skjenketider vet vi også, ifølge politiet, at har stor betydning for atferd og vold i lokalsamfunnet. Dette bør politikerne ta hensyn til når disse skal fastsettes.

AEF vil ta initiativ til et prosjekt som kan avdekke de samfunnsmessige kostnader – et kommunalt og nasjonalt rusregnskap – så vidt mulig spesifisert på henholdsvis bruk av alkohol og narkotika.

AEF's praktiske arbeid mot rus består blant annet av: Samtaler, hjemmebesøk, hjelp til å komme i behandling, oppfølging etter behandling, ettervern i 2 år for alkoholiker/rusavhengig og familie/pårørende, samt drift av rusfrie møtesteder. Brukerne har ofte sammensatte problemer og noen har tilhørighet i AA/NA/Alanon. De trenger hjelp til å holde seg rusfrie og til å komme seg i arbeid/aktivitet. Møtestedet brukes av mennesker i ulike livssituasjoner og arbeidet utføres av frivillige AEF medlemmer. AEF ønsker å utvikle tilbud om rusfrie møtesteder videre med innhold fra 12 trinns modellen.

AKTIV FOR RUSFRIE SONER

Holdninger til rus skapes på en rekke forskjellige steder. I hjemmet, på skolen og i samfunnet generelt. Foreldrenes omgang med rusmidler, lærernes evne til å formidle holdninger, medias påvirkning, enkelte legers til tider lettvinde omgang med utskrivning av vanedannende medikamenter, og ikke minst de samfunnsmessige signaler som politikere sender i forhold til rus, er svært viktige.

Vi stiller oss undrende til holdninger som at «alle» skal drikke alkohol, men ingen skal ha noe problem med det". Ikke minst er AEF opptatt av at ulike områder i dagliglivet skal erklæres som rusfrie soner.

I trafikken, kjøring i ruspåvirket tilstand minsker oppmerksomhet og reaksjonstid, det er ofte alle andre enn den som forårsaker ulykken som blir varig skadet eller omkommer.

Idrett og friluftsliv, all form for idrett bør være rusfri, enten du er aktiv selv eller tilskuer på et arrangement. Det er som oftest barn med i bildet som må få slippe å oppleve rusede voksne.

Båt og badeliv, på sjøen og nær vann er det større sjanser for ulykker i beruset tilstand, det er promillegrense som båtfører, og du har ansvar for de som er sammen med deg og rundt deg. Heldigvis er kontrollen på sjøen blitt større med årene, men fremdeles skjer det mange store ulykker som er relatert til alkohol/ruspåvirket adferd.

Graviditet, fosteret blir raskere påvirket av alkohol enn det mor gjør. Fosteret får alkoholen raskt gjennom navlestrengen og kan bli påført store skader på kort tid. Dette er skader barnet må leve med hele sitt liv.

Arbeidsliv, det er ikke bare på jobben man skal holde seg unna alkohol/rusmidler. Mange har loddsalg i lunsjen på fredager, hva vet du om din kollega? Kanskje er det en på arbeidsplassen som har store problemer med alkohol, men som ikke vil snakke om det? Til julebordet hører ofte bonger med, mange føler da et drikkepress og personer som har klart å holde seg borte fra alkohol i lengre tid kan sprekke.

Sorg og depresjoner, alkohol og rusmidler gjør ikke en tung tid noe lettere, det er dessverre sånn at mange «selv-medisinerer» seg for å glemme. Problemet er at dette gjør alt bare verre. Ofte kommer de seg ikke ut av problemene igjen og rus/alkoholproblemet er et faktum.

Samvær med barn og unge. Barn og ungdom må skånes fra voksnes alkoholbruk. Julehøytid, som er barnas tid, 17. mai som er barnas dag, idrettsarrangement der barn samles, listen er lang men enkel; skån barna, de merker forskjell på sine foreldre raskere enn du selv kjenner noe.

De alkoholfrie sonene ivaretar på mange måter en rekke av de mest positive sidene ved den norske drikkekulturen, blant annet at alkohol ikke er en del av dagliglivet og at samvær stort sett preges av rusfrihet.

PROSJEKT RETTET MOT ARBEIDSLIVET

En stor del av sykefraværet i arbeidslivet skyldes alkohol- og/eller rusproblemer, noe som koster arbeidsgivere og samfunnet millioner av kroner i året.

Ut fra vår tilknytning til fagbevegelsen, ønsker AEF å utvikle et prosjekt for et rusfritt arbeidsliv. Dette vil vi gjøre i et nært samarbeid med utvalgte LO forbund og AKAN. Det har allerede vært avholdt et første kontaktmøte med AKAN, og de vil drøfte ideen i sin organisasjon.

PROSJEKT RETTET MOT UNGDOM

AEF har som mål å få flere ungdomslag rundt i fylkene, det er derfor viktig at vi kan starte et prosjekt som retter seg mot ungdom, og at ungdom har en medvirkning i prosjektet. Forbundsstyret har blant annet vært inne på å arrangere en egen seanse for ungdom på forbundets organisasjonskonferanse. Det gjelder å finne et prosjekt der ungdommen føler at de er en del av prosjektet og kan gjøre en forskjell blant unge i Norge.

AKTIV MOT LEGALISERING AV NARKOTISKE RUSMIDLER

AEF vil klart og entydig gå imot enhver legalisering av narkotiske rusmidler. AEF vil solidarisk stille opp for de medmenneskene som faller utenfor som følge av rusmiddelavhengighet.

Bruk av tobakk og hasj er ofte inngangsporten til videre rusbruk. Det er derfor viktig med forebyggende og holdningsskapende arbeid her. **AEF** vil bidra til opplysning om

skadevirkningene ved bruk av hasj og marihuana og hvordan disse stoffene skader kroppen.

Når det gjelder Subutex og Metadon er det akseptabelt at disse midlene brukes i behandling av rusavhengige som har prøvd alt annet, og ikke er i stand til å leve et rusfritt liv. Det må være god oppfølging med tilsyn av helsearbeidere, rusfri bolig og nødvendige aktivitetstilbud. Om mulig skal også dette kunne være en stasjon på veien til å kunne gjennomgå en behandling for å oppnå total rusfrihet.

AEF krever at «R»-en i LAR (Legemiddelassistert rehabilitering) brukes mer aktivt. Rehabilitering av rusavhengige til et rusfritt liv må være målet.

AEF er imot innføring av heroinassistert behandling.

AEF's oppfatning er at det ikke finnes noe skille mellom svake og harde narkotiske stoffer.

AEF går sterkt imot avkriminalisering av bruk og besittelse av narkotiske stoffer.

AEF vil sette informasjon og synliggjøring av problemet sentralt i vårt politiske arbeid. Dette gjelder ikke minst overfor arbeiderbevegelsen for øvrig.

AEF mener at ordningen med sprøyterom må avvikles snarest mulig.

Dette fordi det bidrar til å legalisere narkotiske midler.

ALKOHOLLOVEN

AEF krever at alkoholloven innskjerpes når det gjelder maksimum skjenketid til kl 02.00, og at straffereaksjoner ved brudd omgjøres til bøter som svir for den enkelte bevillingshaver.

AEF krever at bevillingene følger stedet og ikke personen.

AEF krever at all alkoholholdig drikke over 2,5 volumprosent må ha 20 års aldersgrense og kun selges på vinmonopolet.

AEF vil gå imot liberaliseringer av alkoholloven og for innstramminger når det gjelder reklameforbudet mot alkohol.

Kommunene har et stort handlingsrom i utøvelse av Alkoholloven. Kommunene skal arbeide for at barn og unge under 18 år ikke bruker alkohol eller andre rusmidler. Kommunene skal arbeide for å begrense bruken av alkohol blant de over 18 år, samt arbeide for å hindre bruk av illegale rusmidler. Målet er å begrense de samfunnsmessige og individuelle skadevirkningene ved bruk av alkohol og andre rusmidler.

Det må aldri være tvil om at alkohol er vårt største samfunnsproblem.

Kommunene sitter med en rekke alkoholpolitiske virkemidler som hver for seg er viktige i forhold til samfunnets totale innsats for å nå den alkoholpolitiske målsettingen.

Kommunen, politiet og utelivsbransjen er sammen ansvarlig for å gi innbyggerne gode, trygge møtesteder og redusere rusrelaterte skader i lokalmiljøet.

AEF mener at kommunene må være flinkere med utsendelse av kontrollører for å forsikre seg om at utelivsbransjen driver på forsvarlig måte og følger alkoholloven. Styrer eller stedfortreder, som selv må ha bestått kunnskapsprøven i alkoholloven, må selv være tilstede i åpningstiden. Videre bør det være et krav, og ikke bare en anbefaling, at de ansatte gjennomfører E-læringskurset ansvarlig vertskap som er et kurs som består av 6 leksjoner og avsluttende prøve. Styrer må kreve at prøven er bestått med kursbevis for å kunne jobbe i utelivsbransjen.

AEF ser det som svært viktig at kommunen gjennom en samlet alkoholpolitisk plan gir uttrykk for målsettinger og strategier i kommunens alkoholpolitikk.

Det vil i denne sammenheng også være naturlig at det utarbeides en samlet plan for forebyggende arbeid. AEF vil bidra til at alle kommuner utarbeider slik planer.

AEF krever av den enkelte kommune at:

- Alkoholloven overholdes
- Kommunen er bevisst på bruk av rusfrie soner
- Kommunen har et gjennomtenkt forhold til salgs- og skjenkebevillinger
- Det arbeides aktivt for å motivere rusavhengige til å søke behandling.
- Det etter endt behandling stilles opp med hjelp til å skaffe rusfri bolig, og muligheter for et godt ettervern. Her må det samarbeides med behandlingstilbudet.
- Kommunen samarbeider godt med helseforetaket om en helhetlig plan for den enkelte.
- Det gis støtte til drift av varmetuer/suppestasjoner

Videre krever vi at Arbeiderpartiet tar debatten i sine kommunestyregrupper og i partiorganisasjonen.

AEF krever at samfunnet tar ansvar for de rusavhengiges rett til behandling og til et menneskeverdig liv. Retten må gjøres reell ved at det innføres en garanti for at den avhengige kommer direkte i behandling fra poliklinisk utredning/behandling. De må også få god oppfølging etter endt behandling. Retten til fritt behandlingsvalg kom 1. nov-15. Det er fortsatt stor forskjell på ventetiden på behandling. Gjennomsnittlig ventetid på behandling var i 2019 32,5 dager. Frist for unge under 23 år settes til max 65 dager fra vurderingstidspunktet. Det er stor variasjon i ventetid på behandling på klinikker, alt fra 1 uke til 60 uker.

AEFs ORGANISATORISKE ARBEID

AEF skal bli en organisasjon som er mer synlig i langt flere lokalmiljøer. Vi skal jobbe med praktisk rus- og sosialpolitikk lokalt. Forbundet skal være pådriver, og gripe fatt i praktiske og aktuelle saker. Å være med i AEF skal være å sette ord og meninger ut i praktisk handling. Vi skal vise hva ruspolitisk arbeid er.

AEF har følgende mål for organisasjonen i 2020 – 2024:

- Øke medlemstallet
- Styrke eksisterende lag og danne flere
- Der det ikke er lag, kan arbeidsgrupper være et alternativ.
- Utvikle studiemateriell om AEF og om våre politiske saker.
- Sende ut jevnlig informasjon til lag og grupper
- Videreutvikle nettsider, sosiale medier, nyhetsbrev, AEF-info, lagssendinger
- Bli bedre på synliggjøring og markedsføring
- Gjøre organisasjonskonferansen til en inspirasjonskilde og et debattforum
- Gi gode aktivitets- og studietilbud til våre medlemmer
- Lage en kokebok med oppskrifter på hvordan hjelpe en avhengig til behandling.

NEI TIL FENGSLING AV BARN

FNs barnekonvensjon eller FN's konvensjon for barns rettigheter som det egentlig heter, vil også være AEF's rettesnor for arbeid blant barn og unge. Norge har ratifisert denne konvensjonen, men det forekommer glipper i forhold til denne konvensjonen, også i Norge. Det heter bl.a. at barn ikke skal settes i voksenfengsel, og at en er barn inntil en har fylt 18 år. På tross av dette, hører vi stadig om barn som blir satt i varetekt, og sågar satt i vanlig fengsel fordi det ikke finnes alternativer. Mange av de problemene en del barn utvikler, enten dette er rusproblemer, spilleavhengighet, kriminalitet eller annen utagerende atferd, betegnes ofte som sykdommer eller sykdomsliknende tilstander. AEF's kommentar til dette er at syke mennesker bør behandles – ikke fengsles!

Hvilke belastninger må det ikke være for en 15-åring å sitte alene i varetekt mens en venter på rettssak eller dom, – hvor en heller burde være under behandling og føle trygghet for en rettferdig behandling som kanskje ofte har vært fraværende.

SAMARBEID MED DEN ØVRIGE ARBEIDERBEVEGELSEN

AEF ser det som naturlig å samarbeide med

- Arbeiderpartiet,
- Landsorganisasjonen i Norge,
- Arbeidernes Opplysningsforbund,
- Arbeidernes Ungdomsfylking,
- Norsk Folkehjelp og Framfylkingen om viktige ruspolitiske saker.

AEF ønsker å styrke samarbeidet med våre søsterorganisasjoner Verdandi i Sverige og Ehyt i Finland.

AEF krever representasjon i de utvalg i arbeiderbevegelsen som arbeider med ruspolitiske spørsmål.

AEF vil informere de sentrale ledd i arbeiderbevegelsen om hva vi som organisasjon gjør av politisk og praktisk arbeid.